

การจัดลำดับโรงพยาบาลในประเทศไทย เช่น การจัดอันดับโดยสื่อระดับโลกอย่าง Newsweek หรือการอ้างอิงจากมาตรฐานการรับรองคุณภาพ เช่น HA ของไทย และ JCI ระดับสากล เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน โดยมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดในบริบทของระบบสาธารณสุขไทย ดังนี้

## ข้อดี

1. เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ป่วย และญาติในการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลใด ช่วยให้ประชาชนมีข้อมูลเบื้องต้นในการเลือกโรงพยาบาลที่เหมาะสมกับโรค โดยเฉพาะโรคที่มีความซับซ้อน หรือกรณีที่ต้องการบริการทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐานสูง
2. กระตุ้นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การแข่งขันเพื่อไต่ลำดับ ทำให้โรงพยาบาลต่างๆ โดยเฉพาะโรงพยาบาลเอกชนจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โรงพยาบาลศูนย์ขนาดใหญ่ ตื่นตัวในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ พัฒนางานวิจัย และปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ และพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีหัวใจของการบริการมากยิ่งขึ้น
3. ส่งเสริมภาพลักษณ์ Medical Hub ของประเทศ การที่โรงพยาบาลในไทยติดอันดับโลก หรืออันดับทวีปเอเชีย เป็นแม่เหล็กสำคัญที่ช่วยดึงดูดชาวต่างชาติให้เข้ามารักษาตัว Medical Tourism ซึ่งสร้างรายได้เข้าประเทศอย่างมหาศาล โดยเฉพาะโรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่ในสวนกลาง
4. ความภาคภูมิใจและขวัญกำลังใจของบุคลากร โรงพยาบาลที่ได้รับการจัดลำดับสูงๆ มักสะท้อนถึงความทุ่มเทของแพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งช่วยสร้างความภาคภูมิใจและเป็นแรงดึงดูดให้บุคลากรเก่งๆ อยากมาร่วมงานด้วย

## ข้อจำกัด

1. สะท้อนความเหลื่อมล้ำระหว่างโรงพยาบาลเอกชน กับโรงพยาบาลรัฐบาล และโรงพยาบาลรัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกับโรงพยาบาลสังกัดคณะ

# การจัดลำดับโรงพยาบาลของประเทศไทย

สมศักดิ์ เกียมเก่า

ศ.ดร.สมศักดิ์ เกียมเก่า  
อนุสาขาประสาทวิทยา สาขาวิชาอายุรศาสตร์  
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้รับผิดชอบบทความ :  
ศ.ดร.สมศักดิ์ เกียมเก่า  
อนุสาขาประสาทวิทยา สาขาวิชาอายุรศาสตร์  
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น  
อ.เป็อง จ.ขอนแก่น  
email: somtia@kku.ac.th

แพทยศาสตร์ โรงพยาบาลที่ติดอันดับสูงๆ ส่วนใหญ่มักเป็นโรงพยาบาลเอกชนระดับพรีเมียมที่มีความพร้อมด้านเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และการบริการแบบโรงแรม 5 ดาว ซึ่งมีค่ารักษาพยาบาลที่สูงมาก ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงบริการเหล่านี้ได้

2. เกณฑ์การให้คะแนนอาจให้น้ำหนัก การบริการมากกว่า บริบทความเป็นจริง การจัดลำดับมักมีคะแนนด้านประสบการณ์ของผู้ป่วย ซึ่งโรงพยาบาลรัฐชั้นนำของไทย เช่น ศิริราช, จุฬาฯ, รามาธิบดี แม้จะมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญระดับแนวหน้าและรักษาโรคยากๆ ได้ดีเยี่ยม แต่ด้วยความแออัดและการะงาญจำนวนมาก อาจทำให้คะแนนด้านการบริการและการรอคอยลดลง จนเสียเปรียบในการจัดอันดับกับโรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่

3. การกระจุกตัวในเมืองหลวงและหัวเมืองใหญ่ โรงพยาบาลที่ติดลำดับต้นๆ เกือบทั้งหมดอยู่ในกรุงเทพฯ หรือจังหวัดท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ซึ่งไม่ได้สะท้อนคุณภาพภาพรวมของระบบสาธารณสุขในระดับภูมิภาค หรือโรงพยาบาลชุมชนที่ดูแลประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

4. อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาดเพื่อขึ้นราคาเมื่อโรงพยาบาลได้ลำดับที่ดีหรือได้รับการรับรองมาตรฐานสากล บางแห่งอาจใช้เป็นเหตุผลในการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมแพทย์หรือค่าบริการทางการแพทย์ โดยเฉพาะโรงพยาบาลเอกชน ทำให้ต้นทุนสุขภาพของประชาชนสูงขึ้น

5. ข้อจำกัดด้านการเก็บข้อมูลของไทย ระบบข้อมูลด้านผลลัพธ์การรักษา หรืออัตราการรอดชีวิตของโรคเฉพาะทางในประเทศไทยยังไม่ได้ถูกบูรณาการเป็นฐานข้อมูลกลาง ที่โปร่งใสและเปรียบเทียบกันได้ชัดเจน การจัดลำดับบางส่วนจึงมาจากการสำรวจความคิดเห็นมากกว่าสถิติการรักษาเชิงประจักษ์

## สรุป

การจัดลำดับโรงพยาบาลในไทยเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพสูงสุดของการแพทย์ไทย แต่ไม่ได้สะท้อนภาพรวมของระบบสาธารณสุขทั้งประเทศ ประชาชนควรใช้ข้อมูลนี้ประเมินร่วมกับ สิทธิการรักษา

พยาบาลที่มี เช่น บัณฑิตทอง ประกันสังคม ความสะดวกในการเดินทาง และงบประมาณในการรักษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง